

Trajnostna mobilnost v podjetjih

Podpornik
TOYOTA

**PRIPOROČILA
ZA PODJETJA ZA
BOLJ TRAJNOSTNO
POSLOVANJE**

S trajnostno mobilnostjo do uspešnejšega in bolj trajnostnega poslovanja

V svetu nenehnih sprememb se podjetja soočajo s številnimi izzivi, a prav v tej negotovosti se skrivajo priložnosti za trajnostne inovacije. Raziskave kažejo, da so trajnostna podjetja uspešnejša od konkurence. Za doseg trajnostne odličnosti pa je potreben sistematičen pristop k določitvi prednostnih ciljev, ustreznih ukrepov in izboru pravih partnerjev.

Ena izmed pomembnih komponent trajnostnega poslovanja je tudi trajnostna mobilnost, ki jo v pričujoči publikaciji postavljamo v ospredje. S trajnostno mobilnostjo lahko podjetja bistveno zmanjšajo svoj okoljski odtis, izboljšajo kakovost življenja svojih zaposlenih, prispevajo k bolj zdravemu okolju in večji lastni učinkovitosti ter ugledu. Prav tako lahko najdejo priložnosti za svoje poslovanje.

Priporočila »Trajnostna mobilnost v podjetjih« so rezultat dolgoletnega sodelovanja s člani CER, mednarodnimi in slovenskimi strokovnjaki, akademskimi partnerji in odločevalci ter dvoletnega dela na projektu SmartMOVE: Pametne rešitve za trajnostno mobilnost, ki je spodbujal trajnostno mobilnost v podjetjih.

Priporočila ponujajo koristi, ukrepe in dobre prakse za prehod na trajnostno mobilnost. Primerna so za podjetja vseh velikosti in sektorjev ter za vse ravni zaposlenih. Z njimi želimo spodbuditi podjetja k vključitvi načel trajnostne mobilnosti v svoje poslovne strategije, s čimer lahko zmanjšajo vpliv svojega poslovanja na okolje, izboljšajo kakovost življenja zaposlenih in lokalne skupnosti ter hkrati oblikujejo kulturo podjetja, ki spodbuja odgovornost, inovativnost in trajnostne vrednote. Takšna kultura ne le izboljšuje notranje delovanje podjetja, temveč krepi tudi njegov ugled v širši družbi.

Ana Struna Bregar

Izvršna direktorica,
CER Partnerstvo za trajnostno gospodarstvo

Sožitnost

Avtorji publikacije so se podali k cilju, za katerega že dolgo vemo, da mora postati center našega razmisleka o novem modelu sobivanja in odnosa do narave. Cilj poti je na deklarativni ravni jasen, pot do tja pa ni le nedoločena, ampak je proces sprememb, za katere danes še ne moremo v celoti vedeti, kakšne bodo in kaj jih bo oblikovalo.

Priporočila za bolj trajnostno mobilnost v podjetniških okoljih so zato nekakšna izhodiščna karta za lažji start v lasten začetek poti. Pri tej je pomembno, da podjetje upošteva tako svoje posebnosti in zatečeno naravo mobilnostnega utripa podjetja kot to, da je razmislek v izhodišču naravnano tako, da je odprt za spremljanje in uvajanje sprememb, ki jih bo na tem v prihodnosti zelo dinamičnem polju prinašal tehnološki napredek.

Gledano z današnje evropske perspektive smo tako v poslovnem kot širše družbenem in osebnem smislu pred večjo miselno in vedenjsko

oviro kot pa pred tehničnimi in organizacijskimi omejitvami. Razvoj tehnologij, orodij in možnosti za drugačno časovno prostorsko migracijo nas ni le prehitel, ampak očitno tudi presenetil do te mere, da ostaja velik potencial možnosti neizkoriščen.

Pomemben del razlogov za to je nedvomno v našem visokem osebnem mobilnostnem udobju, ki nas občutno zavira pred uvajanjem drznejših sprememb. V tem pogledu je podjetniško okolje drugačno. Udobje počasnosti ter energetske in časovne potratnosti, tako zaposlenih kot sistema v celoti, je hiba, ki šibi konkurenčnost in podjetja se tega zavedajo bolj kot posamezniki.

Priročnik tako nagovarja enega ključnih nosilcev sprememb: podjetja so drugače motivirana stopiti iz objema udobja mobilnostnih navad. Imajo moč, da se bomo zaradi v podjetjih uvedenih sprememb in dobrih praks na pot sprememb mobilnosti hitreje podali tudi kot celotna družba in kot posamezniki. In prav to je podjetnost.

Andrej Brglez

Raziskovalec trajnostne mobilnosti,

Direktor inštituta ICK

Trajnostna mobilnost kot temeljna poslovna in družbena vrednota

Trajnostno vzdržna mobilnost je pomembna sistemska družbena usmeritev. Za njeno uspešno uresničevanje je potrebno sodelovanje vseh ključnih deležnikov v družbi, ki pokrivajo področje infrastrukture, prometa, energetike, digitalizacije, socialne varnosti, šolstva in gospodarstva. Predstavlja enega ključnih vzvodov za vsesplošen premik v smeri cve-toče, človeku in planetu prijazne družbe. Gospodarstvo se danes vse bolj zaveda, da so učinkovite mobilne rešitve pomemben del poslovnega okolja in poslovne uspešnosti. Ure izgubljene v prometnih zastojih in neusklajeni urniki javnega cestnega prometa, onesnaženo okolje in čustvene travme povezane s prometnimi nesrečami, ki vodijo v izgubo dragih oseb ali trajnostno invalidnost, zmanjšujejo učinkovitost ljudi na delovnem mestu, njihovo ustvarjalnost, angažiranost in motivacijo.

Podjetja lahko vsaj na petih področjih sama pozitivno vplivajo na preoblikovanje mobilnosti v smeri zelenih, varnih, vključujočih cenovno učinkovitih rešitev. In sicer, z uvajanjem zelenih mobilnih storitev po potrebi. Z vzpodbujanjem uporabe digitalnih platform za agregacijo prometnih potreb in storitev v smeri multimodalnosti in kombinacije mikro mobilnosti in javnega prometa. S sodobnim avtomobilskim parkom na obnovljive vire in razpoložljivo infrastrukturo. Z aktivnim sodelovanjem z državo in nevladnimi organizacijami pri sistemskem preoblikovanju mobilnosti v državi. Z ustreznimi vzpodbudami za vse zaposlene, ki z inovativnimi rešitvami in lastnim zgledom največ prispevajo k uvajanju sodobne mobilnosti v podjetju.

Le tako bo mobilnost iz logističnega vprašanja prerasla v temeljno poslovno in družbeno vrednoto.

Dr. Violeta Bulc

Nekdanja komisarka za promet in mobilnost
www.ecocivilisation.earth

Kazalo

Aktivna vloga podjetij pri uvajanju trajnostne mobilnosti

| 6

Ključne koristi trajnostne mobilnosti za podjetja

| 12

Uvajanje trajnostne mobilnosti skozi večplastni pristop

| 17

Dobre prakse

| 24

Ponudniki trajnostnih mobilnostnih rešitev

| 31

Aktivna vloga podjetij pri uvajanju trajnostne mobilnosti

Zakaj so podjetja ključni igralci pri trajnostni mobilnosti?

V današnjem svetu so javna in zasebna podjetja postala **osrednji generator prometa**, pri čemer glavnino predstavlja cestni promet, ki ga ustvarjajo dnevne migracije na delo. Te migracije povzročajo večino prometnih tokov v urbanih okoljih, pogosto presežajo zmogljivost obstoječe infrastrukture in ogrožajo ekonomsko konkurenčnost mest.¹

Cestni promet predstavlja velik problem tudi v Sloveniji, kjer podatki kažejo, da večina zaposlenih na delo še vedno prihaja z osebnim avtomobilom.² To vodi do zamud, pomanjkanja parkirnih mest in onesnaženja, kar negativno vpliva tudi na delovno uspešnost.

Podjetja so zato pomembni akterji pri izboljšanju prometne dinamike in zmanjševanju njenih vplivov na okolje in družbo. Imajo edinstveno priložnost, da v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi in drugimi partnerji aktivno sodelujejo pri oblikovanju učinkovitega prometnega sistema, ki predstavlja ključ do trajne gospodarske rasti.

Ekonomski, okoljski in družbeni izzivi mobilnosti

Mobilnost danes prinaša podjetjem številne izzive na ekonomskem, okoljskem in družbenem področju. Visoki stroški, kot so stroški goriva, vzdrževanja vozil, poslovnih potovanj in zavarovanj, obremenjujejo proračun podjetja.

Poleg tega okoljski vplivi, kot so emisije toplogrednih plinov, onesnaževanje zraka, vode in tal ter izguba biodiverzitete, prispevajo k podnebnim spremembam in slabšanju kakovosti okolja.

Pogosta poslovna potovanja in vsakodnevna vožnja povzročajo stres, utrujenost in zdravstvene težave, kar zmanjšuje produktivnost in učinkovitost zaposlenih.

Mobilnost je tudi povezana s tveganjem prometnih nesreč, prometnimi zastoji, onesnaževanjem in hrupom, kar poslabšuje kakovost življenja v skupnostih, kjer podjetje deluje.

Podjetja, ki ne zagotavljajo možnosti trajnostne mobilnosti, izgubljajo na privlačnosti pri mlajših generacijah, hkrati pa neizpolnjevanje strožjih okoljskih in podnebnih predpisov lahko škodi podobi podjetja.

Številna podjetja že poročajo, da z uvajanjem trajnostne mobilnosti učinkovito izboljšujejo svoj vpliv na okolje in zdravje zaposlenih, hkrati pa krepijo svoj ugled in konkurenčnost na trgu.

”

“Podjetja, ki ne zagotavljajo možnosti trajnostne mobilnosti, izgubljajo na privlačnosti pri mlajših generacijah.”

Kaj je trajnostna mobilnost?

Trajnostna mobilnost je način premikanja ljudi in blaga, ki zmanjšuje negativne vplive na okolje, izboljša kakovost življenja in zagotavlja bolj vključujočo družbo.

Temelji na uporabi strategij, tehnologij, storitev in infrastrukture, ki zmanjšujejo emisije toplogrednih plinov, izboljšujejo energetske učinkovitost in zmanjšujejo onesnaževanje. Spodbuja aktivne oblike prevoza in razvoj dostopnega ter učinkovitega javnega prevoza. Vključuje načrtovanje urbanih območij, kar zmanjšuje potrebo po dolgotrajnih potovanjih, in z integracijo različnih oblik prevoza omogoča bolj povezane in učinkovite prometne sisteme.

PREDNOSTI TRAJNOSTNE MOBILNOSTI

Varuje
okolje

Izboljša
učinkovitost

Izboljša
zadovoljstvo
zaposlenih

Zmanjša
stroške

Krepi ugled
podjetja

“Odnos podjetja do mobilnosti vedno bolj vpliva na njegovo podobo.”

Razvoj prometnih politik v Evropski uniji in Sloveniji

EU in trajnostna mobilnost. Za spodbujanje trajnostne mobilnosti je EU sprejela številne zakonodajne ukrepe, vključno z Evropskim zelenim dogovorom za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za najmanj 55 % do leta 2030 in Strategijo za trajnostno in pametno mobilnost, ki predvideva 90 % zmanjšanje emisij v prometu. EU financira tudi številne projekte in izvaja pobude, ki jih podjetja lahko izkoristijo za razvoj infrastrukture ali spodbujanje trajnostne mobilnosti.³

Promet v Sloveniji. V Sloveniji promet ustvari 33 % vseh izpustov, ki so se v obdobju med 1986–2019 skoraj potrojili, njihov glavni vir pa predstavlja cestni promet.⁴ Tudi v Sloveniji za spodbujanje trajnostne mobilnosti obstajajo različne finančne in nefinančne spodbude, ki jih lahko izkoristijo tako podjetja kot zaposleni. Ukrepi za uvajanje trajnostne mobilnosti se

razvijajo,⁵ vendar bo treba za vidnejše rezultate izvesti še veliko pomembnih korakov na nacionalnem, lokalnem in gospodarskem nivoju.

Transport predstavlja kar 24 % globalnega povpraševanja po energiji,⁶ mestna mobilnost pa povzroča 40 % emisij.⁷ Več kot 80 % mestnega prebivalstva je izpostavljenega onesnaženosti,⁸ emisije prometa pa bodo po podatkih EEA v prihodnosti še naraščale.⁹

Trajnostna mobilnost ni več vprašanje prihodnosti, temveč nuja sedanjosti. Podjetja imajo odgovornost in priložnost, da z izbiro vozil z nizkimi emisijami, vlaganjem v infrastrukturo za polnjenje ter spodbujanjem varčne vožnje zmanjšajo svoj ogljični odtis in stroške ter prispevajo k bolj zdravi skupnosti. V Porsche Slovenija pod blagovno znamko Moon ponujamo celovite rešitve: električne polnilnice, hranilnike energije, sončne elektrarne, paleto električnih vozil ter napredne sisteme za upravljanje, ki vse elemente povežejo v usklajen trajnosten sistem. Naša vizija je mobilnost in energijo povezati v celoto, ki jo podjetja lahko spremljajo, merijo in izboljšujejo ter s podatkovnimi analizami gradijo svojo konkurenčnost. Prihodnost uspešnih podjetij je v inovativnosti, sodelovanju in odgovornosti do okolja.

Slavko Ažman

Vodja poslovnega upravljanja Porsche Slovenija, član Sveta zavoda CER

V podjetjih je uvajanje trajnostne mobilnosti eden ključnih korakov k zmanjševanju ogljičnega odtisa, večji učinkovitosti in privlačnosti za zaposlene. Prvi korak je vedno strategija – podjetja morajo oceniti svoje trenutne mobilnostne vzorce, določiti jasne cilje in jih povezati s trajnostnimi mobilnostnimi ukrepi. Pri Toyoti verjamemo, da trajnostna mobilnost ni le izbira vozila, temveč celosten pristop. Naša izkušnja je, da uvajanje trajnostne mobilnosti prinaša številne koristi – od manjših stroškov in emisij do večje motiviranosti zaposlenih in višjega ugleda v družbi. Podjetja, ki se odločijo za to pot, ne vlagajo le v tehnologijo, temveč gradijo kulturo odgovornosti in inovativnosti. Prepričan sem, da bo prav sodelovanje med podjetji, dobavitelji, zaposlenimi in ponudniki rešitev omogočilo hitrejši prehod v bolj trajnostno prihodnost mobilnosti v Sloveniji. Pomembne pa bodo spremembe navad in miselnosti vseh nas.

Gregor Mauko

Direktor Toyota Slovenija

Ključne koristi trajnostne mobilnosti za podjetja

Koristi trajnostne mobilnosti

Podjetja se lahko poslužujejo številnih koristi trajnostne mobilnosti z integriranim pristopom, ki združuje več trajnostnih vidikov.

1. EKONOMSKE KORISTI

Uporaba energetske učinkovitih vozil prinaša podjetjem nižje stroške goriva in vzdrževanja, medtem ko optimizacija logističnih poti povečuje operativno učinkovitost ter neposredno prispeva k finančnim prihrankom. Podjetja, ki vlagajo v trajnostno mobilnost, lahko izkoristijo številne subvencije in davčne olajšave, kar dodatno povečuje njihove prihranke. Uporaba videokonferenc zmanjšuje stroške službenih potovanj, spodbujanje dela na daljavo pa zmanjšuje potrebo po velikih poslovnih prostorih in prispeva k zmanjšanju prometnih zastojev in posledično vodi do večje gospodarske produktivnosti. Aktivne oblike mobilnosti zmanjšujejo bolniške odsotnosti in prispevajo k boljši kakovosti zraka, s čimer pozitivno vplivajo na ekonomske kazalce podjetja in lokalne skupnosti.

2. OKOLJSKE KORISTI

Uporaba trajnostnih oblik prevoza v prvi vrsti zmanjšuje emisije toplogrednih plinov, ki prispevajo k podnebnim spremembam. Manjša uporaba vozil na fosilna goriva zmanjšuje črpanje naravnih virov, izpuste onesnaževal, odtekanje goriv in olj ter odlaganje nevarnih snovi, kar vodi do boljše kakovosti zraka, prsti in vode. Zmanjšanje prometne infrastrukture in onesnaženja zaradi prometa varuje naravne habitate in prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti, zmanjšuje potrebo po širjenju cest in parkirišč, varuje zelene površine in omogoča boljšo rabo prostora. Manjše število avtomobilov na cestah pomeni tudi manj hrupa, kar prispeva k prijetnejšemu in bolj zdravemu življenjskemu okolju.

3. ZADOVOLJSTVO IN ZDRAVJE ZAPOSLENIH

Podjetja, ki spodbujajo trajnostno mobilnost, prispevajo tudi k večjemu zadovoljstvu in zdravju zaposlenih. Aktivni načini prevoza, kot sta hoja in kolesarjenje, povečujejo raven energije, zmanjšujejo stres, izboljšujejo počutje in povečujejo motiviranost na delovnem mestu. Fleksibilni delovni pogoji in možnost dela na daljavo omogočajo večji časovni prihranek ter izboljšujejo ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem, saj omogočajo prilagajanje delovnih nalog osebnim potrebam zaposlenih. Poleg tega javni prevoz nudi varnejšo alternativo osebnemu avtomobilu, ki velja za glavnega povzročitelja prometnih nesreč.

4. KREPITEV SKUPNOSTI IN VEČJI OBČUTEK PRIPADNOSTI

Vključevanje, ozaveščanje in izobraževanje zaposlenih o trajnostnih praksah vodi do višje stopnje osebne vpletenosti in posledično večje pripravljenosti za sodelovanje pri doseganju trajnostnih ciljev podjetja. Podjetja, ki uspejo vključiti svoje zaposlene v proces izdelave, promocije in izvajanje strategij za trajnostno mobilnost, so uspešnejša tudi pri implementaciji ukrepov, saj se v procesu zgradi skupnost, ki se medsebojno spodbuja. Dodatno spodbudo pri ustvarjanju skupnosti in angažiranju zaposlenih predstavljajo kampanje, nagrade ali skupinska tekmovanja za doseganje ciljev, ki hkrati krepijo tudi občutek pripadnosti podjetju.

5. DRUŽBENA ODGOVORNOST IN KREPITEV UGLEDA

Podjetje, ki s trajnostno mobilnostjo zmanjšuje svoj okoljski odtis, se pozicionira kot družbeno odgovorno in napredno podjetje, kar krepi blagovno znamko ter povečuje zaupanje potrošnikov, poslovnih partnerjev in investorjev. Zmanjšanje avtomobilskega prometa prispeva k ustvarjanju prijetnejših in varnejših javnih prostorov, kot so parki in igrišča, kar izboljšuje kakovost življenja ter povečuje spoštovanje podjetja v lokalni skupnosti. Takšna podjetja tudi veliko lažje privabijo talente, zlasti mlajše generacije, ki cenijo okoljsko in družbeno odgovornost delodajalcev.

6. SKLADNOST Z ZAKONODAJO

Izpolnjevanje predpisov zagotavlja skladnost z vedno strožjimi okoljskimi standardi in predpisi, kar zmanjšuje tveganje kazni in drugih pravnih sankcij zaradi neupoštevanja okoljskih zakonov.

Ključna evropska akta, ki usmerjata trajnostno mobilnost, sta Evropski zeleni dogovor¹⁰ in Strategija za trajnostno in pametno mobilnost.¹¹ V Sloveniji so že v veljavi Zakon o infrastrukturi za alternativna goriva in spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu¹² in Resolucija o nacionalnem programu razvoja prometa do 2030,¹³ sprejema pa se Nacionalni energetske in podnebni načrt,¹⁴ ki spodbuja trajnostno mobilnost. Zakon o varstvu okolja¹⁵ in Zakon o cestnem prometu¹⁶ urejata zmanjšanje vplivov prometa na okolje, medtem ko lokalne strategije trajnostne mobilnosti dopolnjujejo nacionalne cilje.

7. TEHNOLOŠKI NAPREDEK & INOVACIJE

Tehnološki napredek in inovacije v mobilnosti podjetjem prinašajo številne koristi, kot so izboljšanje učinkovitosti, zmanjšanje stroškov in krepitev konkurenčnosti. Hkrati odpirajo vrata novim poslovnim modelom, kot so souporaba vozil, mikromobilnost, pametne logistične rešitve in integracija mobilnosti kot storitve. Uporaba vozil na alternativna goriva (elektrika, vodik idr.) zmanjšuje negativne vplive na okolje, porabo goriva ter operativne stroške. Avtomatizacija, digitalizacija in uporaba podatkovnih analitik omogoča boljše upravljanje vozniških parkov, optimizacijo poti ter zmanjšanje zastojev, kar vodi v boljše poslovne rezultate. Podjetja, ki vlagajo v inovativne in tehnološko napredne trajnostne rešitve, pridobijo konkurenčno prednost in privabljajo okoljsko ozaveščene potrošnike ter investitorje.

26 ur

“V Ljubljani bi povprečen voznik z enim dnevom dela od doma na teden letno prihranil 26 ur, zmanjšal emisije za 161 kg in prihranil 108 EUR za gorivo ...”¹⁷

Prihodnost mobilnosti je tesno povezana z energijo. V ELES smo s konceptom E8 pokazali, da je mogoče električna vozila razumeti ne le kot prevozno sredstvo, temveč kot del energetskega sistema prihodnosti. Podjetja imajo pri tem ključno vlogo. S spodbujanjem nizkoogljične mobilnosti lahko zmanjšajo svoj ogljični odtis, hkrati pa postanejo aktivni akterji v energetske transformaciji. Ko podjetja uvajajo električna vozila, souporabo in pametne sisteme polnjenja, odpirajo prostor za nove oblike povezovanja med energetiko in mobilnostjo. To ni več samo logistično vprašanje, temveč strateška odločitev, ki prinaša koristi zaposlenim, podjetju in širši družbi. E8 nas uči, da lahko s povezovanjem sektorjev ustvarimo pametnejši, odpornejši in bolj trajnosten energetski ter mobilnostni ekosistem.

Uroš Salobir

Direktor Področja za strateške inovacije, ELES

Ko govorimo o trajnostni mobilnosti v podjetjih, ni univerzalne rešitve. Vsako podjetje je zgodba zase, zato morajo ukrepi temeljiti na tem, kako zaposleni prihajajo na delo, kakšne poti opravljajo čez dan in kako preživljajo čas v službi. V Nomagu spodbujamo, da podjetja ukrepe oblikujejo po meri svojih zaposlenih. Odličen primer je vključitev v mrežo javne izposoje električnih koles, ki omogočajo prihod v službo, pot na kosilo ali na sestanek, ob tem pa spodbujajo bolj zdrav način življenja in boljše odnose med sodelavci. Vedno pogostejši so tudi shuttle prevozi na letališča ter avtobusni prevozi na skupne dogodke in team buildinge, saj pomenijo manj avtomobilov na cesti ter bolj povezane ekipe. Ključ so rešitve, ki so praktične in smiselne, saj le tako trajnostna mobilnost postane del vsakdana zaposlenih in dolgoročno prinaša koristi podjetju in družbi.

Marjan Beltram

Izvršni direktor za turizem in storitve mobilnosti, Nomago

Uvajanje trajnostne mobilnosti skozi večplastni pristop

Kako določiti prioritete ukrepov?

UVAJANJE TRAJNOSTNE MOBILNOSTI V PODJETJA ZAHTEVA VEČPLASTNI PRISTOP ...

..., ki združuje mobilnostne politike, ustrezne tehnologije, infrastrukturne naložbe ter vključevanje zaposlenih, dobaviteljev in partnerjev. Izbor ukrepov je odvisen od velikosti podjetja, lokacije, industrijske panoge, okoljske politike, obstoječe infrastrukture ter kulture in zavzetosti zaposlenih.

PODJETJA NAJ NAJPREJ OCENIJO TRENUTNO STANJE MOBILNOSTI V PODJETJU IN DOLOČIJO JASNE, MERLJIVE CILJE

Vključevanje deležnikov je ključno za pridobivanje podpore in povratnih informacij. Na podlagi tega naj podjetja razvijejo strategijo trajnostne mobilnosti z jasnimi kratkoročnimi in dolgoročnimi ukrepi. Prioritizirajo naj ukrepe glede na njihov vpliv, izvedljivost in stroškovno učinkovitost, pri čemer naj začnejo z ukrepi, ki prinašajo hitre rezultate. Redno spremljanje napredka, prilagajanje strategije ter komunikacija in priznanje za uspehe so bistvenega pomena za dolgoročno uspešnost.

Pričnite trajnostno mobilnost obravnavati celostno.

Prednostno obravnavajte ukrepe, ki imajo največji učinek. Na primer uporaba službenih avtomobilov za osebne namene, zmanjšanje službenih potovanj, izbiro lokacije poslovalnic v bližini infrastrukture, ki omogoča trajnostno mobilnost ...

Predlogi ukrepov za trajnostno mobilnost

Mobilnostna strategija in načrt

Trajnostna poslovna potovanja

Izgradnja in upravljanje infrastrukture

Vključevanje strank, dobaviteljev in partnerjev

Tehnologija in inovacije

Spremljanje in poročanje

Spodbujanje trajnostnega prihoda na delo

Upravljanje voznega parka

Vključevanje zaposlenih

Sodelovanje in partnerstva

Priznanja in spodbude

MOBILNOSTNA STRATEGIJA IN NAČRT

Razvijte strategijo za trajnostno mobilnost, oz. mobilnostni načrt, ki naj vključuje jasne in merljive cilje za zmanjšanje ogljičnega odtisa vozil, poslovnih potovanj in prevoza zaposlenih na delo ter zmanjšanje emisij strank, dobaviteljev in partnerjev. Pripravite celovit načrt, ki naj temelji na podrobni analizi in vsebuje dolgoročno vizijo, specifične cilje po načelu SMART, redno spremljanje napredka, prilagajanje ukrepov in transparentno poročanje o dosežkih. Določite mobilnostnega koordinatorja za nadzor in izvajanje aktivnosti, zagotovite njegovo dodatno izobraževanje, zaposlenim pa ponudite osebno mobilnostno svetovanje.

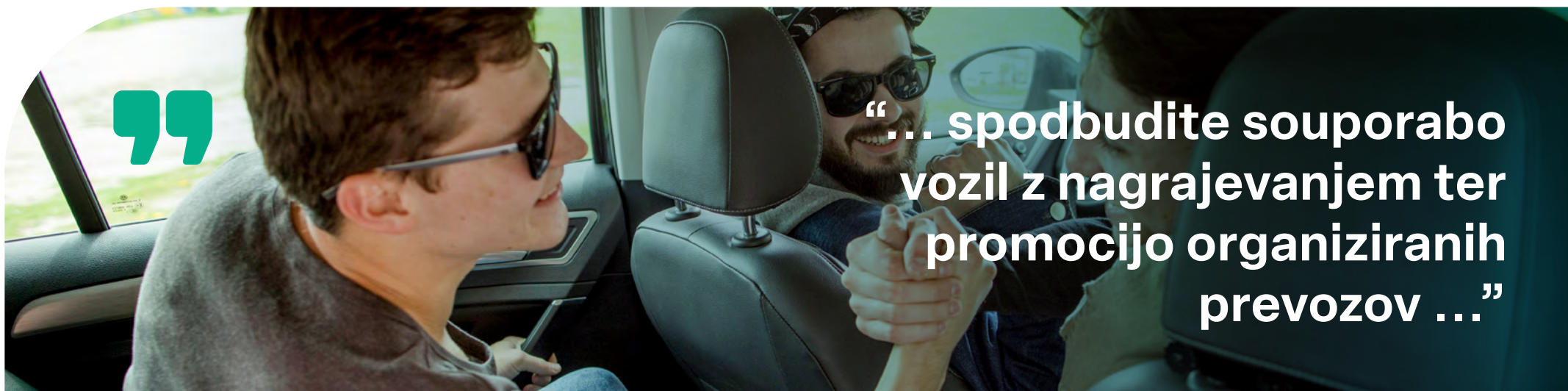
SPODBUJANJE TRAJNOSTNEGA PRIHODA NA DELO

Spodbujajte uporabo javnega prevoza z informiranjem in zagotavljanjem informacij o voznih redih, subvencioniranjem vozovnic ali vključitvijo potovalnega časa z javnim prevozom v delovni čas. Spodbujajte souporabo vozil z ugodnostmi kot so rezervirana parkirna mesta za zaposlene, ki se vozijo na delo skupaj. Zagotavljajte prilagodljive delovne pogoje, kot je delo od doma in prilagodljiv delovni čas. Podpirajte aktivni prihod na delo z ukrepi za spodbujanje kolesarjenja, hoje in drugih oblik aktivne mobilnosti. Vse omenjene načine trajnostnega prihoda na delo lahko spodbudite z različnimi kampanjami, nagradami, loterijo in tekmovanji. Organizirate lahko tudi kolesarske dneve ali skupinske kolesarske izlete.

TRAJNOSTNA POSLOVNA POTOVANJA

Zmanjšajte število službenih potovanj z načrtovanjem, deljenjem prevoza, uporabo storitev souporabe prevoznih sredstev ter izvedbo sestankov in konferenc preko spleta, kadar je to mogoče. Spodbujajte virtualna srečanja z vlaganjem v visokokakovostna orodja za videokonference. Uvedite potovalno politiko, ki daje prednost vlakom pred leti na kratkih razdaljah, in sodelujte s programi za nadomestilo ogljika za zmanjšanje emisij pri potovanjih, ki so neizogibna.

”

“... spodbudite souporabo vozil z nagrajevanjem ter promocijo organiziranih prevozov ...”

UPRAVLJANJE VOZNEGA PARKA

Uvedite nizkoogljiva vozila, oz. vozila na alternativna goriva in električno ter mikromobilnostne rešitve, kar zmanjšuje emisije in stroške vzdrževanja. Spodbujajte souporabo ter najem poslovnih vozil. Uvedite programsko opremo za optimizacijo poti, zmanjšanje porabe goriva in emisij, ter zagotovite redno vzdrževanje vozil za optimalno delovanje. Izkoristite subvencije za električna vozila in e-kolesa ter ugodne kredite za financiranje trajnostnih prevoznih sredstev.

IZGRADNJA IN UPRAVLJANJE INFRASTRUKTURE

Za spodbujanje trajnostne mobilnosti zagotovite ustrezno infrastrukturo. Spodbujajte lokalne oblasti za širitev sistemov za izposajo e-koles, skirojev in organiziranih prevozov v vaši bližini. Dogradite in vzdržujte infrastrukturo za mikromobilnost (parkirišča in kolesarnice za kolesa, skiroje idr.; polnilnice za e-mikromobilnost; servisne točke; garderobe, tuši). Zagotovite infrastrukturo za polnjenje električnih vozil ter drugih vozil na alternativni pogon. Načrtujte novogradnje in prenove stavb z upoštevanjem trajnostnih mobilnostnih in energetskih rešitev (uporaba obnovljivih virov energije ter energetskih hranilnikov).

Optimizirajte parkirno politiko z uvedbo plačljivih mest in sistemom za pametno upravljanje, kar zmanjša stroške vzdrževanja ter omogoča uporabo obstoječih parkirišč za druge namene.

VKLJUČEVANJE ZAPOSLENIH

Izvedite ankete o potovalnih navadah zaposlenih. Na podlagi povratnih informacij prilagodite in izboljšajte programe trajnostne mobilnosti. Organizirajte usposabljanja in ozaveščajte zaposlene o ekonomičnem načinu vožnje. Izvajajte tekmovalne aktivnosti za bolj varčno vožnjo (prihranki energije, manjša obraba pnevmatik ...).

VKLJUČEVANJE STRANK, DOBAVITELJEV IN PARTNERJEV

Spodbujanje trajnostne mobilnosti med strankami, dobavitelji in partnerji je nepogrešljiv korak za doseganje vaših trajnostnih ciljev, ki jih lahko dosežete z ozaveščanjem, različnimi ugodnostmi, spodbudami, ustrezno infrastrukturo in aktivnim sodelovanjem. Pomembno je tudi, da podjetje vodi z zgledom in transparentno komunicira svoje trajnostne vrednote. Za obveščanje o trajnostnih mobilnostnih rešitvah uporabljajte različne komunikacijske kanale. Pridobite verodostojne certifikate za povečanje zaupanja deležnikov v vaše trajnostne prakse.

“Določite mobilnostnega koordinatorja ter zagotovite njegovo dodatno izobraževanje.”

SODELOVANJE IN PARTNERSTVA

Sodelujte z nacionalnimi in lokalnimi odločevalci za izboljšanje prometnih strategij, dobavitelji in poslovni partnerji za sprejemanje trajnostnih praks, podjetji v bližini za skupne mobilnostne rešitve ter ponudniki in strokovnjaki za trajnostno mobilnost. Vključujte se v večdeležniške projekte in sodelujte v nacionalnih in mednarodnih pobudah ter strokovnih dogodkih za spodbujanje trajnostne mobilnosti, kot so Polni zagon, Evropski teden mobilnosti, EV100 in druge.

PRIZNANJA IN SPODBUDE

Nagradite prizadevanja zaposlenih, dobaviteljev in partnerjev, ki bistveno prispevajo k ciljem trajnosti podjetja s spodbudnimi nagradami. Uvedite mobilnostni sklad za podporo aktivnostim trajnostne mobilnosti.

SPREMLJANJE IN POROČANJE

Uvedite sisteme za spremljanje emisij iz vseh dejavnosti, povezanih z mobilnostjo, in izračunajte ogljični odtis podjetja (neposredne in posredne emisije). Redno in transparentno poročajte o napredku pri doseganju ciljev trajnostnosti ter redno pregledujte in posodablajte politike in prakse, da bodo odražale nove tehnologije in spreminjajoče se okoliščine.

TEHNOLOGIJA IN INOVACIJE

Uvedite programsko opremo za upravljanje in optimizacijo poslovnih potovanj, koordiniranje službenih prevozov ter prevoza na delo, vključno z osebnim potovalnim pomočnikom za zaposlene. Uporabljajte napredno analitiko podatkov za spremljanje in analizo vzorcev mobilnosti ter prepoznavanje področij za izboljšave. Sodelujte pri razvoju in rabi Maas tehnologij (Mobility as a Service), ko bodo prišle na slovenski trg. Usposablajte zaposlene za uporabo sodobnih tehnologij.

“Usposablajte zaposlene za uporabo sodobnih tehnologij.”

Navigators for assessing circularity in your business

Lista za samooceno za podjetja, oblikovana po osnovnih korakih za prehod na trajnostno mobilnost. Vsak korak vsebuje predloge vprašanj za razmislek in prostor za oceno stanja v podjetju (✓ Da, ? Delno, ✗ Ne)¹.

✓ VEČINOMA

Ste na dobri poti – naslednji korak je utrjevanje in razširitev ukrepov.

? VEČ ODGOVOROV

Potrebujete dodatno analizo in strateško načrtovanje.

✗ PREVLADUJE

Čas je za začetek konkretnih krožnih projektov in usposabljanje ekipe.

		DA	DELNO	NE
Mobilnostna strategija in načrt	Imamo izdelano strategijo za mobilnost in mobilnostni načrt z jasnimi cilji?			
	Imenovan je mobilnostni koordinator?			
Spodbujanje trajnostnega prihoda na delo	Zaposlene spodbujamo k uporabi javnega prevoza, souporabe vozil, kolesarjenja, hoje?			
	Izvajamo kampanje, kolesarske dneve in druge akcije?			
Trajnostna poslovna potovanja	Imamo politiko, ki daje prednost digitalnim srečanjem in vlaku pred letom?			
	Investiramo v videokonferenčna orodja?			
Upravljanje voznega parka	Uporabljamo nizkoogljčna vozila?			
	Uporabljamo orodja za optimizacijo poti?			
Izgradnja in upravljanje infrastrukture	Imamo kolesarnice, garderobe in tuše, točke za popravilo koles?			
	Imamo ustrezno infrastrukturo za e-kolesa, e-vozila?			
Vključevanje zaposlenih	Vključujemo zaposlene v oblikovanje mobilnostnih rešitev?			
	Nudimo usposabljanja o varčni vožnji?			
Vključevanje strank, dobaviteljev in partnerjev	Komuniciramo trajnostne mobilnostne cilje in rezultate z zunanjimi deležniki?			
	Sodelujemo z različnimi partnerji pri uvajanju trajnostni mobilnosti?			
Tehnologija in inovacije	Uporabljamo analitiko podatkov za spremljanje učinkov trajnostne mobilnosti?			
	Preizkušamo MaaS rešitve (Mobility as a Service)?			
Priznanja in spodbude	Nagrajujemo zaposlene za trajnostne pobude?			
	Imamo vzpostavljen mobilnostni sklad?			
Spremljanje in poročanje	Spremljamo emisije in ogljični odtis mobilnosti?			
	Imamo sistem rednega poročanja o napredku?			

Dobre prakse

MOBILNOSTNA STRATEGIJA IN NAČRT

Podjetje **BTC** je v sklopu projekta SmartMOVE izdelalo že svoj drugi mobilnostni načrt, ki je sledil metodologiji šestih Nacionalnih smernic za pripravo mobilnostnih načrtov:¹⁸

1. Zagon priprave: ustanovili so projektni odbor in pripravili projektno nalogo.
2. Analiza stanja: opravili so analizo dostopnosti do lokacije, anketo o potovalnih navadah zaposlenih in njihovi pripravljenosti do sprememb.
3. Določitev glavnih izzivov in ciljev: na podlagi rezultatov analize je bila določena vizija mobilnostnega načrta ter cilji, ki jih želijo doseči.

4. Priprava nabora ukrepov: predlagani so bili različni ukrepi za spodbujanje hoje, kolesarjenja, rabe javnega prevoza in trajnostne rabe avtomobila.

5. Izdelava mobilnostnega načrta: izdelali so mobilnostni načrt z akcijskim načrtom za izvajanje ukrepov, opisom, oceno stroškov in predlagano časovnico, načrt pa je še uradno potrdilo vodstvo.

6. Implementacija in izvajanje: nazadnje so projekt predstavili zainteresiranim javnostim in pričeli z izvajanjem.

UPRAVLJANJE VOZNEGA PARKA V VEČJEM PODJETJU

Trajnostna mobilnost je del trajnostne strategije **A1 Slovenija**. Za zmanjšanje okoljskih vplivov na področju mobilnosti skrbijo z različnimi spodbudami za usvajanje trajnostnih potovalnih navad, med drugim zaposlenim nudijo bolj trajnostne načine mobilnosti.

Njihov vozni park redno posodablja s hibridnimi in električnimi vozili. Do konca leta ga bo poleg dveh električnih avtomobilov, sestavljalo 66 % hibridnih vozil Toyote. Ta delež želijo do izteka 2025 povečati na 72 %, do leta 2030 pa načrtujejo zamenjavo vseh vozil na fosilna goriva

s hibridnimi vozili. S tem bodo zmanjšali porabo goriva in izpuste ter pomembno prispevali k zniževanju ogljičnega odtisa. K doseganju tega cilja bo dodala tudi električna polnilnica, namenjena zaposlenim in poslovnim partnerjem.

V podjetju zaposlene še aktivno spodbujajo k uporabi koles za prihod na delo in zagotavljajo letni brezplačen servis. Prav tako jih nagradujejo za varčno vožnjo, ki zmanjšuje porabo goriva. S temi pobudami prispevajo k čistejšemu okolju in gradijo bolj zdrave, povezane skupnosti.

PRIZNANJA IN SPODBUDE

V podjetju **Decathlon Slovenija** so uvedli sistem nagrajevanja zaposlenih, ki prihajajo na delo trajnostno. Za ugotavljanje, kaj bi bila najbolj sprejeta motivacija, so za mnenje vprašali zaposlene. Izvedeli so, da bi jih k prihodu na aktiven način najbolj spodbudile nagrade in varna parkirišča za kolesa. Decathlon sedaj zaposlene za vsak kilometer aktivno opravljene poti nagradi s plačilom 0,21 EUR do največ 50 EUR/mesec. Upoštevajo vse oblike aktivne mobilnosti: hojo, kolesarjenje, vožnjo s skirojem, rolkami in rolerji. Znesek dodajo k plačilu vozovnice za mesečni prevoz, ki ga

zaposleni dobijo v vsakem primeru (tudi če vsak dan prihajajo na delo aktivno).

Še en primer dobre prakse spodbujanja zaposlenih je avstrijsko podjetje **Haberkorn**. Podjetje enkrat na teden ponudi vsem zaposlenim, ki pridejo vsaj trikrat tedensko na delo trajnostno, brezplačen mobilnostni zajtrk. Enkrat letno igrajo tudi mobilnostno loterijo, pri kateri sodelujejo vsi zaposleni. Naključno izžrebajo eno osebo, ki prejme denarno nagrado, če je tisti dan na delo prišla trajnostno – če ni, se denarna nagrada prenese v naslednji žreb.

VEČPLASTNI PRISTOP K TRAJNOSTNI MOBILNOSTI

IKEA si je postavila cilj prepolovitve emisij toplogrednih plinov v njihovi vrednostni verigi do leta 2030, del katerega je tudi spodbujanje trajnostnih prihodov na delo zaposlenih. Globalne cilje si v Sloveniji prizadevajo doseči z različnimi ukrepi. V ta namen so pred trgovino postavili varno kolesarnico za zaposlene, kjer je možnost parkiranja in polnjenja tudi za e-kolesa in e-skiroje. Pravijo, da je polna tudi pozimi. Na voljo imajo tuše in omariče za zaposlene, ki se lahko osvežijo po aktivnem prihodu na delo.

Trenutno uvajajo informacijske pakete, ki bodo novim zaposlenim pomagali pri odločanju za

trajnostni prihod v službo. Za motiviranje zaposlenih, da na delo pridejo s kolesom, bodo v prihodnosti občasno najeli mehanika, ki bo servisiral kolesa zaposlenim med delovnim časom, pogovarjajo pa se tudi o platformi za dogovore o skupnih prevozihi. Imenovali so tudi mobilnostnega managerja, ki opravlja tudi drugo funkcijo, in mu delo na področju mobilnosti vzame 25 % delovnega časa. Emisije si prizadevajo zmanjšati tako na področju mobilnosti zaposlenih kot dostave. Med ukrepi tem področju so namreč tudi nabava električnih dostavnih vozil ter parkirni prostori in e-polnilnice za vozila zaposlenih.

SODELOVANJE IN PARTNERSTVA

Dober primer združevanja zasebnih in javnih partnerstev je **projekt SmartMOVE: Pametne rešitve za trajnostno mobilnost**,¹⁹ ki je temeljil na vpeljavi in promociji trajnostne mobilnosti v podjetjih in organizacijah. Združil je strokovne partnerje iz RRA LUR, Instituta Jožefa Stefana, LUZ, IPoP, GoOpti, CER Partnerstva, ZDS in NRI, ki so tekom projekta razvili mobilnostne načrte za območje BTC City, Univerzitetni klinični center Ljubljana, IKEA Slovenija in Ljubljansko barje. Izpeljan je bil pilotni projekt sopotništva oz. dinamičnih prevozov na zahtevo, izdelan je bil certifikat trajnostne mobilnosti ter priporočila za lokalne in državne odločevalce.

Še en primer dobre prakse sodelovanja je **Projekt Trata 2.1**.²⁰ V tem projektu so moči združili Občina Škofja Loka, Razvojna agencija Sora, IPoP, Cipra Slovenija, Cipra International ter podjetja Knauf Insulation, LTH Castings ter SIBO G. V okviru projekta je občina zgradila kolesarske steze v poslovni coni, podjetja pa so dobila individualne mobilnostne načrte, kolesarnico s sončnimi kolektorji, električna kolesa za zaposlene in polnilnico. O prednostih trajnostnih oblik mobilnosti so zaposlene nagovarjali še s številnimi promocijskimi kampanjami.

TEHNOLOGIJA IN INOVACIJE

V švicarskem podjetju **SFS Group** so se za spodbujanje trajnostne mobilnosti odločili za uporabo aplikacije EcoPoints²¹ – sistema oz. aplikacije, ki beleži način prihoda na delo in omogoča zbiranje točk za trajnosten način prihoda na delo. Vgrajena je v službeni sistem registracije prihoda delavcev. Ob prihodu se zaposlenim na ekranu pojavi vprašanje, na kakšen način so tistega dne pripotovali. Delavci označijo, ali so prišli peš, s kolesom, avtobusom, vlakom, v sopotništvu ali sami z avtomobilom. Glede na način potovanja prejmejo določeno število točk, ki jih zbirajo vse leto.

Točke so sestavljene iz osnovnega zneska za ne-uporabo parkirnega mesta in števila kilometrov, ki jih je zaposleni prevozil oz. prehodil na svoji poti. Večinoma ustrezajo približno enemu evru za vsak trajnosten prihod, njihovo število pa se v primeru slabega vremena podvoji. Točke se unovčijo tako, da si izberejo nagrado iz kataloga ponudbe. Delodajalci imajo vnaprej sklenjen dogovor s ponudniki storitev, ki so navedeni v katalogu.²²

IZGRADNJA INFRASTRUKTURE IN UPORABA INOVATIVNIH TEHNOLOGIJ

Kranj že več let aktivno deluje na razogljichenju prometa v okviru Misije 100 podnebno nevtralnih mest do leta 2030. V mestnem jedru vozi brezplačni e-minibus, več kot polovica mestnih avtobusov je električnih, že do leta 2026 pa načrtujejo, da bodo vsi. Mesto ima sistem za izposajo e-koles KRskOLESOM, parkirna mesta za e-vozila in souporabo, P+R točke ter Center trajnostne mobilnosti. Do leta 2035 bodo z e-vozili v celoti nadomestili vozni park Mestne občine Kranj in javnih zavodov. Gradijo tudi polnilnice in sončne elektrarne za polnjenje e-vozil.

Kot podpisnik konzorcijske pogodbe načrtujejo vzpostavitev vodikove tehnologije, ki bo vključena tudi v javni prevoz. Projekt UP-SCALE razvija načrtovalnik trajnostnih poti in optimizacijo javnega prometa, medtem ko bo mestna kartica CeKR omogočila digitalno plačevanje na avtobusih ter nagrajevanje trajnostnih dejanj. Akcijski načrt Misije predvideva izboljšano infrastrukturo, spodbude za kolesarje, pešce, souporabo vozil ter delo na daljavo.

SPODBUJANJE TRAJNOSTNE MOBILNOSTI S STORITVAMI IN INVESTICIJAMI

Velenje kot zeleni ambasador Evrope, član Misije 100 podnebno nevtralnih mest in član Slovenia Green, že vrsto let zmanjšuje ogljični odtis. Pod sloganom »Moje mesto, moja izbira« spodbujajo trajnostno mobilnost. Urejajo kolesarske steze, polnilnice za električne avtomobile, omogočajo brezplačen prevoz z avtobusom Lokalc, uporabo mestnih koles Bicy ter prevoz starejših z vozilom Kamerat. TIC nudi izposajo koles, otroških koles, skirojev, prikolic in tricikla za invalide ter organizira kolesarske ture z izkušenimi vodniki. Poleti omogočajo prevoz kolesarjev z Bicikel busom do

Logarske doline in s Štekna busom do avstrijske Koroške. V sklopu Trajnostne mobilnosti bodo še prenovili javne površine, nadgradili kolesarsko omrežje in postavili polnilnico za javna vozila. S projektom »Digitalna platforma Pametno Velenje – Mobilnost« bodo v prihodnosti povezali vse mobilnostne sisteme, integrirali senzoriko in optimizirali javni prevoz.

UPRAVLJANJE VOZNEGA PARKA V MANJŠEM PODJETJU

V **Skupini stroka.si** so se odločili zavezati k trajnostni mobilnosti, ker prinaša tako okoljske kot tudi ekonomske koristi. Zamenjava klasičnih službenih vozil s tremi hibridnimi in uvedba Toyotinega sistema souporabe električnih vozil (Kinto Share oziroma Toyota DriveMe) jim je omogočila večjo prilagodljivost pri uporabi vozil v večjih mestih po Sloveniji. Namesto več lastnih vozil jih zdaj po potrebi uporabljajo le toliko, kolikor jih dejansko potrebujejo, kar je bistveno zmanjšalo stroške voznega parka. Poleg tega z uporabo električnih in hibridnih vozil zmanjšujejo

ogljčni odtis in prispevajo k čistejšemu okolju. Po njihovih izkušnjah trajnostne mobilnostne prakse ne pomenijo le odgovornosti do okolja, ampak tudi konkretne finančne prihranke in povečanje operativne učinkovitosti.

MOBILNOSTNI KOORDINATOR IN VKLJUČEVANJE ZAPOSLENIH V TRAJNOSTNO MOBILNOST

V podjetju **Sibo G** so v sklopu projekta Trata 2.1. uvedli številne ukrepe za spodbujanje trajnostne mobilnosti, med katerimi so imenovali tudi mobilnostnega koordinatorja oziroma menedžerja, odgovornega za izvajanje mobilnostnega načrta. Za to funkcijo so izbrali zaposlenega, ki je že pred začetkom projekta izkazoval zavezanost trajnostni mobilnosti, kar je ključno za uspešno vodenje in upravljanje. Določili so tudi trajnostni tim, ki je zadolžen za promoviranje trajnostne mobilnosti. Vključevanje zaposlenih v podjetju so izvajali še z ozaveščanjem o rabi javnega prevoza, predvsem

vlakla, in sistemov za izposajo koles. Za spreminjanje potovalnih navad so uvedli tudi nekaj kampanj za promocijo trajnostnega prihoda na delo z nagrajevalnim sistemom. Z ukrepi so uspeli angažirati dodatnih 11 % zaposlenih k izbiri trajnostnih načinov za prihod na delovno mesto.

VKLJUČEVANJE STRANK, DOBAVITELJEV IN PARTNERJEV

Knauf Insulation sodeluje s številnimi logističnimi podjetji, katerih ogljični odtis predstavlja velik del njegovih emisij toplogrednih plinov obsega 3. V prizadevanju za zmanjšanje emisij iz naslova transporta, ki za logistična podjetja predstavljajo kar 99 % vseh ustvarjenih toplogrednih plinov, je Knauf Insulation sklenil tesneje sodelovati s transportnimi partnerji ter jih izobraževati in opolnomočiti na področju trajnosti. V ta namen so povabili dvajset partnerjev v certifikacijski proces Green Star, ki pomaga podjetjem in organizacijam pri uvajanju trajnostnih ESG načel.

Logistična podjetja so sicer že vajena takšnih praks, saj mnogi razpisi za pridobitev poslov v tujini zahtevajo izpolnitev vprašalnikov o trajnostnem delovanju. Temu primeren je bil tudi odziv, saj se jih je za pridobitev certifikata odločila kar polovica. S tem je Knauf Insulation pridobil vpogled v njihovo delovanje in lahko analiziral možnosti za boljše sodelovanje pri doseganju ciljev trajnostne mobilnosti v prihodnosti.

”

“Spoznavanje dobrih praks in izkušenj podjetij spodbuja hitrejši napredek pri trajnostnem poslovanju.”

Ponudniki rešitev za trajnostno mobilnost

TOYOTA

KINTO One Celovita storitev dolgoročnega poslovnega najema vozil

KINTO One je celovita storitev dolgoročnega poslovnega najema vozil, namenjena podjetjem in pravnim osebam. Najem je prilagojen potrebam uporabnika, ki sam določi čas trajanja najema, število kilometrov in potrebne storitve. Omogoča izbiro avtomobila in prilagoditev storitev, kot so vzdrževanje, menjava pnevmatik, registracija in zavarovanje. Z nespremenljivim mesečnim najemom se podjetja izognejo nepredvidenim stroškom in težavam, povezanim z lastništvom, ki je v primerjavi z najemom manj okoljsko vzdržno. KINTO One omogoča podjetjem tudi lažji in

cenejši prehod na elektrificiran vozni park s hibridnimi in električnimi vozili Toyota in Lexus, pri vsakem koraku pa je na voljo ekipa strokovnjakov za optimalno rešitev potreb vsakega posameznega podjetja. KINTO One zato predstavlja trajnostno mobilnostno rešitev, ki za podjetja na enem mestu združuje ekonomičnost, prilagodljivost in enostavnost uporabe.

 www.kinto-mobility.eu/si/sl/kinto-one

 masa.meden@toyota.si

TOYOTA

ToyotaGO Prevoz od vrat do vrat

Storitev ToyotaGO na enostaven in učinkovit način naslavlja problematiko razpršene poselitve, mobilnostne revščine in mobilnosti prvega oziroma zadnjega kilometra, s katero se soočajo številne slovenske občine. Storitev posameznikom v podeželskih okoljih zagotavlja prevoz od vrat do vrat. Ko uporabnik potrebuje prevoz, preko aplikacije določi uro in kraj, kjer ga vozilo počaka. ToyotaGO omogoča tudi vzpostavitev linijskih prevozov, ki delujejo po principu povpraševanja in realnih potreb. Zato vozila nikoli ne vozijo prazna, zaradi rezervacijskega sistema pa se ne more

zgoditi, da bi bila prepolna. Skladno s povpraševanjem lahko izvajalec zagotovi primernejše manjše ali večje vozilo. Glavna ciljna skupina uporabnikov so otroci in mladostniki oz. njihovi starši, ki so s tem razbremenjeni prevozov otrok na interesne dejavnosti, ter starejši brez lastnega prevoza, ki imajo s ToyotaGO možnost ponovne vključitve v družbo.

 toyota-go.si

 masa.meden@toyota.si

E8

koncept celostnega
razvoja infrastrukture
za masovno polnjenje
e-vozil

E8 Koncept celostnega razvoja infrastrukture za masovno polnjenje e-vozil

S širjenjem e-mobilnosti se prometni in elektro-energetski sistem vedno bolj prepletata. Jasno postaja, da trajnostnega prehoda na množično e-mobilnost ne bo mogoče doseči, če ne bomo zagotovili, da e-vozila v čim večji meri poganja energija iz obnovljivih virov. Zato je pomembno, kdaj, kje in kako se bodo e-vozila polnila. Strokovnjaki družbe ELES so v zadnjih letih razvili koncept celostnega razvoja infrastrukture za masovno polnjenje e-vozil E8, s katerim spodbujajo polnjenje na pametnih zasebnih polnilnicah. Tak način polnjenja omogoča dinamično prilagajanje

moči polnjenja moči merilnega mesta, prilagajanje moči polnjenja viškom proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov in viškom energije zaradi manjše porabe drugih odjemalcev ter sodelovanje na izravnalnem trgu električne energije. Zato je pametno počasno polnjenje tudi cenovno najbolj ugodno.

 www.e8concept.com

 info@e8concept.com

NOMAGO Portfelj okolju prijaznih storitev mobilnosti

Nomago podjetjem ponuja širok portfelj okolju prijaznih storitev mobilnosti, vključno z avtobusnimi, kombi in VIP prevozi, ki izpolnjujejo stroge okoljske standarde, ter sistemom izposoje koles Nomago Bikes. Podjetjem so na voljo različne oblike sodelovanja, npr. nakup ali sofinanciranje letne naročnine za koriščenje Nomago Bikes za zaposlene, pri čemer Nomago pripravlja mesečna in letna poročila o uporabi sistema, ki temeljijo na konkretnih podatkih in metrikah o trajnostnem ravnanju zaposlenih in strank, ki jih podjetja lahko vključijo v svoje ESG spremljanje in poročanje v

skladu z evropskimi standardi trajnostnega poročanja.

K učinkovitosti sistema Nomago Bikes prispeva dostopnost storitve za zaposlene in stranke s 24/7 podporo, enostavna in sodobna uporabniška izkušnja, zanesljiva ekipa za vzdrževanje ter razvejanost mreže. Trenutno so z več kot 700 kolesi prisotni v 17 občinah po Sloveniji.

 www.nomago.si/izposoja-koles/za-partnerje

 luka.lojk@nomago.si

MOON Vse na enem mestu za e-mobilnost

Trajnostna mobilnost je resnično takšna le, če podjetje tudi električno energijo pridobiva samo in tako z lastno elektriko polni svoja električna vozila. Vse, kar potrebujete za to, ima na enem mestu znamka MOON, ki sodi pod okrilje podjetja Porsche Slovenija. Pri njej vam ponujajo tako polnilne postaje za električne avtomobile kot hranilnike elektrike in sistem za upravljanje električne energije v vašem objektu, pa tudi sončne elektrarne različnih velikosti, ki jih zgradijo na ključ. Tu pa je še MOONElektrika, s katero vam je električna energija na voljo ugodno, preprosto in pregledno.

Izkoristite in prenesite viške svoje proizvedene elektrike, če že imate lastno sončno elektrarno, če pa je nimate, si lahko z MOONElektriko zagotovite ugodno ceno in druge prednosti okolja MOON. Na voljo je ponudba tako za male kot velike poslovne odjemalce.

 www.moon-energija.si

 moonpower@porsche.si

Celovita rešitev za elektrifikacijo voznih parkov podjetij

V Telekomu Slovenije so razvili celovito rešitev pametnega polnilnega omrežja, s čimer želijo postati partner podjetjem pri elektrifikaciji voznega parka. Pametno polnilno omrežje omogoča lažji prehod na električna vozila, nadzor in upravljanje polnilne infrastrukture, pregled nad delovanjem e-polnilnic ter optimizacijo porabe električne energije. Z rešitvijo želijo spodbuditi k pogostemu in daljšemu polnjenju e-vozil, to pa je v voznih parkih podjetij omogočeno, saj so e-vozila tam parkirana večji del dneva. Rešitev s tem omogoča optimalno moč polnjenja in izkoristek

priklopne moči za čim večje število hkratnih uporabnikov e-polnilnic. So tudi partner pri konceptu E8, ki vzpodbuja večkratno dolgotrajno polnjenje in izhaja iz načela energetske učinkovitosti, trajnosti in inovativnosti, s poudarkom na naprednih tehnologijah za polnjenje električnih vozil. Rešitev predstavlja nadaljnji korak k digitalizaciji družbe in trajnostnega poslovanja.

 www.telekom.si

 poslovna.prodaja@telekom.si

Mini pojmovnik

Aktivna mobilnost

Hoja in kolesarjenje ter druge oblike mobilnosti, ki vključujejo telesno dejavnost.

Mikromobilnost

Vse oblike mobilnosti s prevoznimi sredstvi brez motorja ali z lahкими motornimi vozili (na primer kolesa, električna kolesa, skiroji in električni skiroji, rolke).

Večmodalnost

Raba oz. kombiniranje različnih potovalnih načinov ali prevoznih sredstev na posamezni poti.

Prvi/zadnji kilometer

Je prvi in zadnji del vsakega sestavljenega potovanja ali prevoza; na primer »od vrat« do potniškega terminala ali distribucijskega centra in obratno.²³

Partnerji

MESTNA OBČINA
KRANJ

RRA LUR
regionalna razvojna agencija
ljubljske urbane regije

MESTNA OBČINA
VELENJE

ŠTAJERSKA
GOSPODARSKA
ZBORNICA

ZDRUŽENJE
MANAGER 35 let

Koristne povezave

- [Slovenska platforma za trajnostno mobilnost](#)
- [Nacionalne smernice za pripravo mobilnostnih načrtov](#)
- [Observatorij trajnostne mobilnosti EU](#)
- [EIT Urban Mobility](#)
- [Pravilnik o uveljavljanju davčnih olajšav za vlaganja v digitalni in zeleni prehod](#)
- [Projekt LIFE IP CARE4CLIMATE](#)

Inicative za trajnostno mobilnost

- [Evropski teden trajnostne mobilnosti](#)
- [EV 100](#) – mednarodna pobuda za spodbujanje električnih vozil
- [Polni zagona](#) – slovenska pobuda za kolesarjenje na delo

Koristna orodja

- [Green Star](#) – navigator in certifikat za celovito uvajanje trajnostni v poslovanje
- [SmartMOVE certifikat](#) – za trajnostno mobilnost zaposlenih
- [Prometni indeks](#)
- [Spletna učilnica za mobilnostne koordinatorje](#)

CER Partnerstvo za trajnostno gospodarstvo

CER je vodilno slovensko združenje za trajnostno poslovanje, ki združuje več kot 100 podjetij in številne strokovnjake iz različnih sektorjev.

Od leta 2012 deluje kot zagovornik trajnostnega gospodarstva, povezovalac deležnikov in pospeševalec trajnostne preobrazbe. Temelji na strokovnosti, sodelovanju, odprtem dialogu in zaupanju.

CER z različnimi aktivnostmi spodbuja podjetja k trajnostnemu poslovanju in jim nudi podporo pri trajnostni preobrazbi. Razvija lastne projekte, sodeluje v EU programih in ozaveščevalnih kampanjah, ter je prejemnik več nagrad.

Zavzema se za ambiciozen in odgovoren pristop k trajnostnemu poslovanju in reševanju podnebne krize. Deluje kot informacijsko stičišče, zagovornik gospodarstva v strateških razpravah in povezovalac v nacionalnih ter mednarodnih mrežah. Delovanje CER temelji na štirih stebrih: trajnostno poslovanje, medsektorsko sodelovanje, inoviranje in vodenje (stewardship).

S članstvom v CER podjetja pridobijo dostop do skupnosti, ki spodbuja spremembo mislenosti ter odgovorno in dolgoročno usmerjeno poslovanje, temelječe na sodelovanju, izmenjavi znanja in strateškem povezovanju.

www.cer-slo.si

Green Star

Green Star je orodje in certifikat, ki ga je razvil CER za celostno oceno trajnostne naravnosti podjetij. Temelji na analizi več kot 150 kazalnikov, razdeljenih na okoljske, družbene in upravljalne vidike (ESG). Ponuja vpogled v trajnostno zrelost podjetja, izpostavi prednosti in priložnosti za izboljšave ter omogoča primerljivost med podjetji. Na podlagi rezultatov podjetja prejmejo poročilo in priporočila za nadaljnje ukrepanje, hkrati pa certifikat služi kot dokaz zavezanosti trajnostnemu razvoju. Podjetja spodbuja, da svoje trajnostne odločitve podprejo z dejstvi in podatki.

CER je za Green Star je prejel Energetsko nagrado 2023, Časnika Finance, za najboljši promocijski projekt ter postal nacionalni zmagovalac Evropske komisije, za nagrado za spodbujanje podjetništva v kategoriji »Podpiranje trajnostnega prehoda«.

www.green-star.si

Priporočila za podjetja za bolj trajnostno poslovanje

Viri in literatura

1. Van Malderen, L., Jourquin, B., Thomas, I., Vanoutrive, T., Verhetsel, A., & Witlox, F. (2012). [On the mobility policies of companies: What are the good practices? The Belgian case.](#)
2. Bizovičar, M. (2019). [Raziskava o tem, kako hodimo Slovenci na delo, preseneča.](#) Svet kapitala.
3. [Čista in trajnostna mobilnost](#) (b.d.) Evropski Svet. Svet Evropske unije.
4. [Poročilo o okolju v Republiki Sloveniji 2022.](#) (2022). Spletno mesto državne uprave.
5. [Strategija razvoja prometa v republiki Sloveniji do leta 2030.](#) (2017). Ministrstvo za infrastrukturo Republike Slovenije.
6. [Mobility Decarbonization.](#) (b.d.). WBSCD.
7. [ITF Transport Outlook 2021.](#) (2021). OECD, stran 79.
8. [Air pollution levels rising in many of the world's poorest cities.](#) (12. 5. 2016). World Health Organization.
9. [Air pollution.](#) (28. 8. 2024). European Environment Agency.
10. [Evropski zeleni dogovor.](#) (b. d.). Evropski svet. Svet Evropske unije.
11. [Strategija za trajnostno in pametno mobilnost.](#) (9. 12. 2024). Evropska komisija.
12. [Zakon o infrastrukturi za alternativna goriva in spodbujanju prehoda na alternativna goriva v prometu \(ZIAG\).](#) (2023). Uradni list RS, št. 62/23.
13. [Resolucija o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji za obdobje do leta 2030 \(ReNPRP30\).](#) (2016). Uradni list RS, št. 75/16, 90/21 in 130/22 – ZCPN.
14. [Osnutek predloga posodobitve \(2024\): Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije.](#) (14. 8. 2024). Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo. Portal energetika.
15. [Zakon o varstvu okolja \(ZVO-2\).](#) (2022). Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24.
16. [Zakon o pravilih cestnega prometa \(ZPrCP\).](#) (2010). Uradni list RS, št. 156/21 – uradno prečiščeno besedilo in 161/21 – popr.
17. [Traffic Index. Ljubljana traffic.](#) (b.d.) TOM TOM.
18. Balant, M., Demšar Mitrovič, P. (ur.) [Nacionalne smernice za pripravo Mobilnostnih načrtov za ustanove.](#) (2019). Ministrstvo za infrastrukturo.
19. [SmartMOVE.](#) (b. d.).
20. [TRATA 2.1.](#) (b. d.). Razvojna Agencija Sora.
21. [Das Punkte-System für nachhaltige Mitarbeitermobilität.](#) (b.d.). ECO POINTS.
22. Žemlja K., Čataković D., CIPRA Slovenija. (2023). [Dobre prakse uvajanja trajnostne mobilnosti v podjetjih in ustanovah.](#)
23. Mobilnost. (b.d.). [Ministrstvo za visokošolstvo, znanost in inovacije.](#)

Trajnostna mobilnost v podjetjih

PRIPOROČILA ZA PODJETJA ZA BOLJ TRAJNOSTNO POSLOVANJE

Druga izdaja

Leto izdaje	September 2025
Avtorji	Ana Struna Bregar, Urša Kragelj, Špela Kržišnik Mesarić, Ema Henić, Žiga Čebulj, Andrej Brglez, Dr. Violeta Bulc
Lektoriranje	Urša Kragelj
Oblikovanje	Tina Potočnik
Fotografije	Freepik, iStock in arhiv CER
Izdajatelj	CER Partnerstvo / www.cer-slo.si Spletna izdaja

Avtorske pravice v celoti ali po delih © CER Partnerstvo, zavod za trajnostno gospodarstvo.
Vse pravice pridržane.

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

COBISS.SI-ID 207759363
ISBN 978-961-07-2317-2 (PDF)